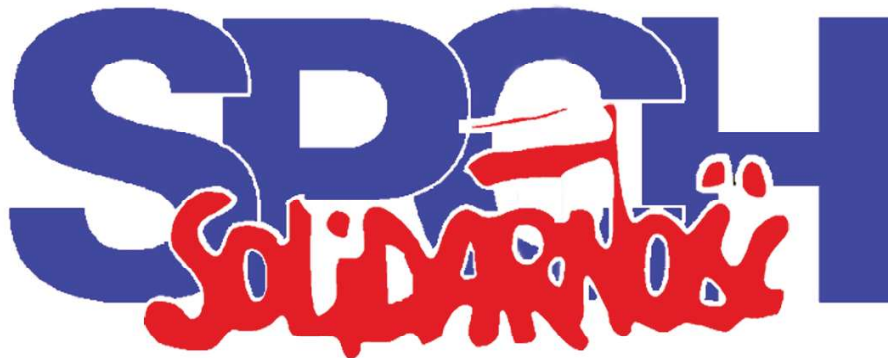

NAFTA I GAZ
CHEMIA
FARMACJA
PAPIER
PALIWA
CERAMIKA
SZKŁO

WARSZAWA
05
431 ROK MMXXVI
MAJ
2026

KRAJOWY SEKRETARIAT PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

© IndustriAll Europe w Pradze Eastern Regional Meeting © 16. edycja Polsko – Amerykańskiego Dialogu Strategicznego © Szkolenie: rozwój związku © Procedura prowadzenia sporu zbiorowego w zakładzie pracy ©

IndustriAll Europe w Pradze Eastern Regional Meeting

W dniach 27-28 kwietnia b.r. w czeskiej Pradze odbyło się kolejne spotkanie IndustriAll Europe z udziałem przedstawicieli związkowych z Czech, Słowacji, Polski i Węgier. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele związków zawodowych z regionu Europy Wschodniej: Polski, Czech, Słowacji, Węgier oraz z centrali w Brukseli. Poprowadził je Roman Duroc. Polskę reprezentowali: Hanna Kujawińska, Witold Klatka, Wojciech Karaś i Krzysztof Moś.

Roman Duroc na początku spotkania przekazał krótką informację odnośnie sytuacji przemysłu w Czechach. Z wypowiedzi można wywnioskować, że w przemyśle czeskim od pandemii covid następuje trzecia już sytuacja kryzysowa, a w branży chemicznej, metalowej oraz w hutach szkła, kryzys ten jest długotrwały. Poinformował również uczestników, że dla ratowania sytuacji, wprowadzane są programy kryzysowe z dotacjami oraz ulgami podatkowymi. Pomocne w inwestycjach mają też być wprowadzane programy rozwojowe.

Po krótkim wstępie prowadzącego, przystąpiono do przedstawienia prezentacji w poszczególnych regionach, gdzie szczegółowo omówiono sytuację gospodarczą w poszczególnych krajach.

Stan przemysłu i wyzwania stojące przed krajami Europy Środkowo – Wschodniej

Sytuacja w regionie jest zróżnicowana, jednak wszystkie kraje zmagają się z wysokimi kosztami energii i wyzwaniami transformacji. Mimo, że region wschodni wykazuje większą odporność na utratę

miejsz pracy niż zachód Europy, szok cenowy mocno uderza w lokalne gospodarki.

Polska: Sytuacja makroekonomiczna w I kwartale 2026 r. jest stabilna, z prognozowanym wzrostem PKB na poziomie 3,3-4,0% (wspieranym przez KPO), niemniej jednak kluczowe sektory przeżywają głęboki kryzys.

Górnictwo: Przyspieszona transformacja i zamykanie kopalń (PGG). Zapowiedziano ogromne redukcje zatrudnienia (5-8 tys. osób w 2026 r.), co wywołało pogotowie strajkowe. Sytuację łagodzą urlopy górnicze (płatne 80%).

Hutnictwo/Stal: Sektor duszony przez wysokie ceny energii, kosztowną zieloną transformację oraz tani import, co wymusza redukcję załóg. Z drugiej strony, Polska wyróżnia się na tle UE wzrostem zatrudnienia w przemyśle (+28,7 tys. miejsc pracy).

Czechy: Gospodarka notuje lekki wzrost (PKB +2,4% w 2026 r.), a bezrobocie należy do najniższych w UE (3,2%). Przemysł (wyjątkowo energochłonny) bardzo mocno odczuwa jednak zawiro-

wania geopolityczne. Centrala OS KOVO domaga się m.in.: zachowania wieku emerytalnego na poziomie 65 lat, skrócenia czasu pracy bez obniżki pensji, 5 tygodni urlopu oraz zdecydowanej walki z tzw. „Švarc system” (fałszywym samozatrudnieniem).

Słowacja: Przemysł mierzy się z potężnymi wyzwaniami: wysokimi cenami energii, ucieczką zagranicznych inwestorów (np. Samsung) i spadkiem konkurencyjności. Gospodarka jest zbyt mocno uzależniona od branży motoryzacyjnej, która przechodzi trudności ze względu na elektryfikację i chińską konkurencję. Prognozowany wzrost PKB jest minimalny (ok. 0,5%-1% na 2026 r.), brakuje również wykwalifikowanej siły roboczej.

Węgry: Odnotowano poważny spadek produkcji przemysłowej – wstrzymano produkcję stali, za paść przeżywa sektor baterijny. W tle odbyły się wybory z rekordową frekwencją, w których wyraźnie wygrała partia TISZA (55,76%). Związkowi Vasas udaje się wynegocjować podwyżki płac (5-8%)

i wygrywać procesy sądowe (np. przeciwko Yanfeng), jednak media-na zarobków w kraju jest wciąż aż o 40% niższa od średniej.

Wszyscy przedstawiciele dużą uwagę poświęcili Węgrom oraz sytuacji powyborczej. W ogromnej nadziei na zmiany, z uwagą będziemy przyglądać się wprowadzanym zmianom przez nowy rząd węgierski. Na koniec pierwszej sesji spotkania głos zabarała Isabelle Barthes z Brukseli.

Przedstawicielka centrali z Brukseli zarysowała tło makroekonomiczne dla całej Europy, wskazując na trudny czas dla przemysłu („Economic headwinds”): kryzys przemysłowy w UE. Wykorzystanie mocy produkcyjnych spadło do zaledwie 77,8%. Popyt i inwestycje są słabe. W 2025 roku przemysł w Unii Europejskiej stracił ponad 210 tysięcy miejsc pracy (najciężiej odczuły to Niemcy i Rumunia).

Nierównomierne uderzenie: najbardziej dotknięty jest sektor chemiczny, gdzie ceny gazu uległy podwojeniu. Zachodnia Europa ponosi większe ryzyko deindustrializacji, z kolei wschodnia jest

bardziej wrażliwa na nagłe szoki cenowe i inflację.

Pakiet „AccelerateEU” i postulaty związkowe: Europejska Konfederacja Związków Zawodowych (ETUC) wzywa do zdecydowanych działań na poziomie unijnym. Główne żądania to:

1. Zawieszenie reguł fiskalnych UE, by państwa mogły wspierać miejsca pracy i gospodarstwa domowe.
2. Wprowadzenie podatków od nadzwyczajnych zysków (windfall taxes) dla firm energetycznych.
3. Uruchomienie funduszu SURE 2.0 chroniącego dochody i miejsca pracy w dotkniętych kryzysem sektorach.

Kolejną sesję spotkania rozpoczęła dyskusja odnośnie prezentacji Isabelle. Przedstawiciele z Polski zabrali głos mówiąc o innym spojrzeniu na pojawiające się problemy gospodarcze związane między innymi z ETS oraz zielonym łańcem. Z wypowiedzi wybrzmiał dość stanowczo głos, że Polska nie może przyspieszyć żadnych działań wynikających z oczekiwań Europy, ponieważ wiązało by się

to z zamykaniem fabryk i co za tym idzie wzrostem bezrobocia. Przedstawiciele strony Polskiej stwierdzili, że należałoby zrobić przegląd celów emisyjnych.

Omówienie sytuacji BHP (OSH) w IndustriAll Europe

Kwestie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy pozostają priorytetem w ramach struktur europejskich, przy współpracy m.in. z komitetami ETUC OSH oraz ACSH. Działania obejmują egzekwowanie europejskich dyrektyw, w tym m.in. dyrektywy ramowej OSH oraz regulacji dotyczących azbestu, substancji rakotwórczych, hałasu i środków ochrony indywidualnej. Główne kierunki bieżących prac i nowe zagrożenia:

1. Niebezpieczne substancje: ustalanie limitów narażenia zawodowego oraz identyfikacja „nowych” zagrożeń (np. ryzyka związane ze sztucznym kamieniem czy produkcją i recyklingiem baterii).
2. Warunki pogodowe i zmiany klimatyczne: opracowywanie standardów ochrony przed ryzykiem pracy w ekstremalnych warunkach (np. praca w upałach, powodzie

w miejscach pracy).

3. Ryzyka psychospołeczne: przeciwdziałanie stresowi i zagrożeniom psychospołecznym wynikającym z postępującej cyfryzacji i wdrażania sztucznej inteligencji (AI).

4. Zero tolerancji dla wypadków: ciągłe prace mające na celu eliminację wypadków śmiertelnych

(Fatal accidents) w przemyśle oraz dostosowanie BHP do transformacji cyfrowo-zielonej.

Po przedstawieniu sytuacji Inspekcji Pracy w poszczególnych krajach, przystąpiono do przyjęcia treści Rezolucji przesłanej do wszystkich przed spotkaniem. Przyjęta Rezolucja z naniesionymi poprawkami zostanie przesłana

w wersji angielskiej.

Ustalono, że kolejne spotkanie odbędzie się na Węgrzech (bliższy termin do ustalenia). Spotkanie odbędzie się z udziałem ekspertów.

Hanna Kujawińska

16. edycja Polsko – Amerykańskiego Dialogu Strategicznego

30 kwietnia 2026 r. w Warszawie odbyła się 16. Edycja Polsko – Amerykańskiego Dialogu Strategicznego. Rozmowom przewodniczyli: podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Robert Kupiecki oraz Allison Hooker, podsekretarz stanu USA ds. politycznych. Jednym z najważniejszych tematów, jaki został omówiony na spotkaniu, był temat wspierania idei uczynienia z Polski regionalnego hubu LNG, który zastępuje model dostaw tego surowca z kierunku wschodniego na

kierunek północny. Jest to ważne w kontekście rozbudowy polskiej infrastruktury gazowej o nowe gazoporty. Obecnie jest budowany pływający gazoport FSRU w Gdańsku, jednak coraz częściej mówi się o tym, że w niedalekiej przyszłości trzeba będzie rozważyć wybudowanie drugiego, podobnego obiektu. Zapotrzebowanie na gaz ziemny w Europie rośnie, a już w przyszłym roku UE planuje wprowadzić całkowity zakaz eksportu tego surowca z kierunku wschodniego.

Pozostałe tematy, jakie zostały omówione, to: bezpieczeństwo i współpraca obronna, szczególnie w kontekście rosyjskiej agresji przeciwko Ukrainie, rozwijanie współpracy w dziedzinie technologii krytycznych i zabezpieczania łańcuchów dostaw oraz współpraca gospodarcza.

Treść wspólnego polsko – amerykańskiego oświadczenia, jakie zostało podane do publicznej wiadomości w całości przytaczamy poniżej.

Wspólne oświadczenie w sprawie Dialogu Strategicznego między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej

W dniu 30 kwietnia w Warszawie odbyła się 16. runda Dialogu Strategicznego między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej. Dialog ten, prowadzony pod przewodnictwem polskiego wiceministra spraw zagranicznych Roberta Kupieckiego i amerykańskiej podsekretarz stanu ds. politycznych Allison Hooker, obejmował spotkania dotyczące zacieśniania współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności, wzmacniania bezpieczeństwa energetycznego w regionie oraz pobudzania wzrostu gospodarczego. Obie strony pogłębiły wymianę opinii na temat bezpieczeństwa regionalnego w obliczu trwającej wojny rosyjsko-ukraińskiej oraz działań społeczności międzynarodowej na rzecz osiągnięcia trwałego pokoju w Ukrainie. Dialog, wsparty na bliskiej współpracy strategicznej między Polską i Stanami Zjednoczonymi, potwierdził, że więzi łączące oba kraje są mocne i stale się zacieśniają.

Wzmacnianie współpracy w za-

kresie bezpieczeństwa i obronności

Delegacje obu krajów podkreśliły znaczenie silnego partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony między Polską a Stanami Zjednoczonymi. Obie strony ponowiły zobowiązanie do wzmacniania współpracy na rzecz bezpieczeństwa, w tym do wzajemnej obrony i odstraszania, oraz zobowiązały się do poszukiwania nowych możliwości pogłębiania współpracy transatlantyckiej w obszarze przemysłów obronnych z myślą o zwiększaniu interoperacyjności, rozwijaniu zdolności obronnych Polski oraz tworzeniu możliwości gospodarczych w obu krajach. Oba kraje podkreśliły znaczenie silnych i sprawnych polskich sił zbrojnych.

Rozszerzanie współpracy w zakresie bezpieczeństwa energetycznego

Oba kraje potwierdziły zobowiązanie do rozszerzania współpracy w zakresie bezpieczeństwa energetycznego. Polska i Stany Zjednoczone omówiły możliwości umocnienia bliskiego partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego, w tym poprzez bezpieczne dostawy skroplonego gazu ziemnego (LNG) do regionu oraz

wspieranie realizacji projektów w dziedzinie cywilnej energetyki jądrowej z udziałem amerykańskich przedsiębiorstw w celu zwiększania mocy produkcyjnych energii elektrycznej w Polsce. Obie strony zobowiązały się do współpracy w celu

zapewnienia Polsce i regionowi dostaw niezawodnej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii. Stany Zjednoczone wyraziły poparcie dla aspiracji Polski, aby stać się regionalnym hubem LNG, który zastąpi model zależności wschód-zachód, historycznie podatny na zagrożenia, zdywersyfikowanym systemem północ-południe.

Rozwijanie współpracy w dziedzinie technologii krytycznych i zabezpieczania łańcuchów dostaw

Polska i Stany Zjednoczone podpisały ramowe porozumienie dotyczące minerałów krytycznych i uzgodniły współpracę na rzecz zabezpieczania ich łańcuchów dostaw. Polska i Stany Zjednoczone podkreśliły również znaczenie pogłębiania współpracy w obszarze bezpieczeństwa technologicznego, w tym poprzez ograniczanie zależności od dostawców wysokiego ryzyka w sektorach wrażliwych oraz

ochronę krytycznej infrastruktury technologicznej przed zewnętrzną ingerencją. Oba kraje potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz bezpiecznych globalnych łańcuchów dostaw, w tym rozszerzania współpracy w dziedzinie minerałów krytycznych.

Pobudzenie współpracy gospodarczej

Polska i Stany Zjednoczone omówiły znaczenie wspierania konkurencyjności i innowacyjności gospodarek w obu krajach. Polska wyraziła wdzięczność wobec Sta-

nów Zjednoczonych za zaproszenie do udziału w pracach grupy G-20 na wszystkich szczeblach podczas amerykańskiej prezydentury. Z kolei Stany Zjednoczone wyraziły zdecydowane poparcie dla przystąpienia Polski do grupy G-20 w roli stałego członka. Obie strony podkreśliły potrzebę usprawnienia przepisów sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, przedsiębiorczości i postępowi technologicznemu. Oba kraje wyraziły poparcie dla pogłębionego dialogu między rządem a biznesem gwarantującego

przewidywalne warunki inwestycyjne. Stany Zjednoczone z uznaniem odnotowały przewodnią rolę Polski w powyższych kwestiach oraz zadeklarowały bliską współpracę z Polską na rzecz promowania polityk sprzyjających rozwojowi dwustronnej wymiany handlowej i inwestycyjnej, tworzeniu miejsc pracy i stymulowaniu koniunktury w obu krajach.

Łukasz Kulon

Szkolenie: rozwój związku

W dniach 22 – 24 kwietnia 2026 r. w Jastarni odbyło się szkolenie pt. „Rozwój Związku”, skierowane do przedstawicieli organizacji należących do Krajowego Sekretariatu Przemysłu Chemicznego NSZZ „Solidarność”. Szkolenie poprowadził Janusz Zabiega z działu szkoleń Komisji Krajowej.

Warto podkreślić, że dla wielu uczestników był to pierwszy udział w tego typu szkoleniu. Zdecydowaną większość stanowili młodzi działacze, którzy dopiero rozpoczy-

nają swoją drogę z działalnością związkową i rozwojem struktur organizacyjnych. Tym bardziej cieszy fakt tak dużego zaangażowania i otwartości na wiedzę, bo daje to realne podstawy, by z optymizmem patrzeć w przyszłość — przyszłość świadomej i liczebnej Solidarności. Trener Janusz Zabiega w przystępny sposób przedstawił tematykę szkolenia, angażując uczestników i zachęcając ich do aktywnej dyskusji.

Szkolenie w Jastarni było nie

tylko okazją do zdobycia nowych umiejętności, ale również ważnym krokiem w budowaniu świadomości związkowej i wzmacnianiu współpracy pomiędzy organizacjami. Takie inicjatywy pokazują, że Solidarność konsekwentnie inwestuje w ludzi — a to najlepsza gwarancja jej dalszego rozwoju.

Tomasz Bartoszek

Procedura prowadzenia sporu zbiorowego w zakładzie pracy

Podstawa prawna: ustawa z 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (t.j. Dz.U. 2026 poz. 437).

I etap – wystąpienie przez organizację związkową z żądaniami.

- przedmiotem sporu zbiorowego mogą być: warunki pracy i płacy, świadczenia socjalne oraz prawa i wolności związkowe (art. 1 ww. ustawy),
- nie jest dopuszczalne prowadzenie sporu zbiorowego w celu poparcia indywidualnych żądań pracowników, jeżeli ich rozstrzygnięcie jest możliwe w postępowaniu przed organem rozstrzygającym spory o roszczenia pracowników, np. odwołania od niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę rozstrzyga sąd pracy (art. 4 ust. 1),
- spór zbiorowy istnieje od dnia wystąpienia przez organizację związkową do pracodawcy z żądaniami, jeżeli pracodawca nie uwzględnił wszystkich żądań w terminie określonym w wystąpieniu,

nie krótszym niż 3 dni (art. 7 ust. 1).

II etap – rokowania.

- jeżeli pracodawca nie spełni wysuniętych żądań, niezwłocznie po ich zgłoszeniu jest zobowiązany podjąć rokowania (art. 8),
- pracodawca jest zobowiązany zawiadomić o powstaniu sporu właściwego okręgowego inspektora pracy (art. 8),
- czas trwania rokowań jest nieokreślony,
- rokowania kończą się podpisaniem przez strony porozumienia, a w razie nieosiągnięcia porozumienia - sporządzeniem protokołu rozbieżności ze wskazaniem stanowisk stron (art. 9),
- po zakończeniu etapu rokowań mogą być stosowane inne niż strajk formy akcji protestacyjnej, nie zagrażające życiu lub zdrowiu ludzkiemu, bez przerywania pracy, z zastrzeżeniem przestrzegania obowiązującego porządku prawnego, np. „pikieta” poza terenem zakładu pracy przeprowadzona przez pracowników nie zobowiązuje

nych w tym czasie do świadczenia pracy (art. 25 ust. 1).

III etap – mediacja.

- jeżeli po podpisaniu protokołu rozbieżności organizacja związkowa podtrzymuje zgłoszone żądania, spór jest dalej prowadzony z udziałem mediatora (art. 10),
- mediatora ustalają wspólnie strony sporu zbiorowego, jeżeli strony sporu zbiorowego nie porozumieją się w sprawie wyboru mediatora, dalsze postępowanie jest prowadzone z udziałem mediatora wskazanego, na wniosek jednej ze stron, z listy mediatorów prowadzonej przez ministra właściwego do sprawy pracy (art. 11 ust. 1 i 2),
- koszty postępowania mediacyjnego, w tym wynagrodzenia mediatora ponoszą strony sporu zbiorowego w równych częściach, chyba że uzgodnią inny ich podział (art. 111),
- jeżeli przebieg postępowania mediacyjnego uzasadnia ocenę, że nie doprowadzi ono do rozwiązania sporu, organizacja związkowa

ETAPY ROZWIĄZYWANIA SPORÓW ZBIOROWYCH W POLSCE

Podstawa prawna: ustawa z 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (t.j. Dz.U. 2026 poz. 437)

I etap – wystąpienie przez organizację związkową z żądaniami

- Art. 1 - aceptable subjekty:
 - warunków pracy,
 - ważona,
 - świadczenia socjalne,
 - prawa związkowe
- Art. 4 - nie indywidualne żądania w sporu zbiorowym
- Art. 7 - spór bieżący, kiedy pracodawca nie uprzedził wszystkich żądań w najmniej 3 dni

II etap – rokowania

- Art. 8 - ramedetene negocjacje przez pracodawca, - notyfikowanie Distowi Inspektor Labor - durość jest neopfolene
- Art. 9 - zakonne z podnicanie sgrowy lub protokolu różn
- Other formy protestu bez pracuj strapnane pracy

III etap – mediacja

- Art. 10 - spór postownirn z mediacjom
- Art. 11 - spojjetstne wybor mediacjom lub praa przez minister
- Art. 111 - spojjetstne krosty
- Art. 12 - możliba a 2-hodcionego wzywnizny strajk
- Art. 14 - zakonenne z sgrownie lub protokolm różn z mediacjom
- Art. 15 - możwie strajk, jeśli stajala mediacja

IV etap – strajk

- Art. 17 - strajk jak stapla zbiorownia pracy, Italiaska strajk wykluzem, ultimie rezportowe
- Art. 18 - dobrowolny uczał
- Art. 19 - nie strajk w krytiscrucykji infrastruktury
- Art. 20 - deklaroma po proc wiejstowcji na najmniej 50% pracowników, 5 dni, potosce 5 dni
- Art. 23 - prawn strajk nie oregarani odowizey, preserva prawa, eczeń ważna

Autor: Dariusz Wegnerski

może zorganizować jednorazowo i na czas nie dłuższy niż 2 godziny strajk ostrzegawczy (art. 12),

- postępowanie mediacyjne kończy się podpisaniem przez strony porozumienia, a w razie nieosiągnięcia porozumienia - sporządzeniem protokołu rozbieżności ze wskazaniem stanowisk stron, czynności tych dokonuje się przy udziale mediatora (art. 14),

- nieosiągnięcie porozumienia rozwiązującego spór zbiorowy w postępowaniu mediacyjnym uprawnia do podjęcia akcji strajkowej (art. 15).

IV etap – strajk.

- strajk polega na zbiorowym powstrzymaniu się pracowników od wykonywania pracy (art. 17 ust. 1), nie jest więc strajkiem w rozumieniu ww. ustawy tzw. „strajk włoski”,
- czas trwania akcji strajkowej jest nie określony,
- strajk jest środkiem ostatecznym

i nie może być ogłoszony bez uprzedniego wyczerpania możliwości rozwiązania sporu w drodze rokowań i mediacji, strajk może być zorganizowany bez zachowania tych etapów, jeżeli bezprawne działanie pracodawcy uniemożliwiło przeprowadzenie rokowań lub mediacji, a także w wypadku, gdy pracodawca rozwiązał stosunek pracy z prowadzącym spór działaczem związkowym (art. 17 ust. 2),

- udział w strajku jest dobrowolny (art. 18),

- niedopuszczalne jest zaprzestanie pracy w wyniku akcji strajkowych na stanowiskach pracy, urządzeniach i instalacjach, na których zaniechanie pracy zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu lub bezpieczeństwu państwa (art. 19 ust. 1),
- strajk zakładowy ogłasza organizacja związkowa po uzyskaniu zgody większości głosujących pracowników, jeżeli w głosowaniu wzięło udział co najmniej 50%

pracowników zakładu pracy, ogłoszenie strajku powinno nastąpić co najmniej na 5 dni przed jego rozpoczęciem (art. 20 ust. 1 i 3),

- udział pracownika w strajku zorganizowanym zgodnie z przepisami ustawy nie stanowi naruszenia obowiązków pracowniczych, w okresie strajku zorganizowanego zgodnie z przepisami ustawy pracownik zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia (art. 23 ust. 1 i 2).

Dariusz Wegnerski

**Na stronie internetowej www.tysol.pl
można kupić wydanie elektroniczne tygodnika.
www.tysol.pl to nie tylko nasza gazeta,
to także codzienny serwis**